

Η Στρατιά του Μεγάλου Αλέξανδρου

Από Αντιστράτηγο ε.α. Ιωάννη Κρασσά

«Κι απ' την θαυμάσια πανελλήνιαν εκστρατεία,

Την νικηφόρα, την περίλαμπρη,

Την περιλάλητη, την δοξασμένη

ως άλλη δεν δοξάσθηκε καμιά,

την απαράμιλλη: βγήκαμ' εμείς,

Ελληνικός καινούργιος κόσμος μέγας».

Απόσπασμα από το ποίημα του Κωνσταντίνου Καβάφη (1931) αφιερωμένο στον Μέγα Αλέξανδρο, υπό τον τίτλο «Στα 200 π.Χ.»

Το απόγευμα της 10^{ης} Ιουνίου του 323 π.Χ., στο παλάτι του Ναβουχοδονόσωρα στην Βαβυλώνα, ο Μέγας Αλέξανδρος εγκατέλειψε τα επίγεια και εισήλθε στην αιωνιότητα. Ήταν 32 χρονών και 11 μηνών^[1]. Ανήκει στους εκλεκτούς, οι οποίοι αφήνουν ανεξίτηλη την σφραγίδα τους στην ιστορική μνήμη. Η αθανασία κατά κανόνα έχει ανάγκη από ένα πρόωρο τέλος.



Η Εξόρμηση

Ο Αλέξανδρος στέφθηκε Βασιλεύς της Μακεδονίας σε ηλικία 20 χρονών, μετά την δολοφονία του πατέρα του Φιλίππου του Β'^[2]. Κληρονόμησε ένα κραταιό βασίλειο και έναν αξιόμαχο στρατό. Το φθινόπωρο του 336 π.Χ., στο Συνέδριο της Κορίνθου, ανακηρύχθηκε παμψηφεί «Στρατηγός Αυτοκράτορας της Ελλάδος», για την υλοποίηση της εκστρατείας που αποφάσισε ο πατέρας του εναντίον των Περσών, με σκοπό να εκδικηθεί τις καταστροφές που είχε προκαλέσει ο Ξέρξης.

Ο Αλέξανδρος διακήρυξε την πρόθεσή του να ελευθερώσει τα ευρισκόμενα υπό τον περσικό ζυγό έθνη, στα οποία περιλαμβάνονταν και οι Έλληνες της Μικράς Ασίας. Στα 13 χρόνια της βασιλείας του κατέστησε την πατρίδα μας παγκόσμια υπερδύναμη, για μοναδική φορά στην ιστορία της και προσέδωσε οικουμενικότητα στον ελληνικό πολιτισμό. Η αυτοκρατορία που δημιούργησε εκτεινόταν από την Αδριατική έως τον Ινδό ποταμό και από τον Δούναβη έως την Αίγυπτο και υπήρξε καρπός της μεγαλύτερης στρατιωτικής εκστρατείας όλων των εποχών[3].



Τα Θεμέλια

Ο Φίλιππος υπήρξε αποδεδειγμένα ένας σπουδαίος στρατιωτικός αρχηγός. Όταν ανέλαβε την εξουσία (336 π.Χ.) έπρεπε να αντιμετωπίσει τις απειλές από τα γειτονικά κράτη και τους μνηστήρες του θρόνου. Η ανάγκη επιβίωσης τον οδήγησαν να συγκροτήσει ένα στράτευμα δυνάμεως 40.000 ανδρών, εκπαιδευμένο, πειθαρχημένο, με υψηλό ηθικό, επαρκώς εξοπλισμένο και εφοδιασμένο. Ο Φίλιππος αναδιοργάνωσε τον στρατό, δημιουργώντας νέους σχηματισμούς και υιοθετώντας νέες τακτικές, σύμφωνα με τις αρχές του πολέμου. Ενδιαφέρθηκε επίσης για την ταχυκινήσιά του, απαλλάσσοντας τις μονάδες διοικητικής μερίμνης από το πλεονάζων προσωπικό και τα περιττά βάρη. Ο «αγροίκος» Φίλιππος ανέθεσε στον φιλόσοφο Αριστοτέλη[4] να διδάξει στον Αλέξανδρο, πως να ασκήσει σωστά τα βασιλικά του καθήκοντα με σοφία και δικαιοσύνη, προς όφελος των πολιτών και της πατρίδος. Τα κατορθώματα του Αλεξάνδρου άλλαξαν τον ρου της ιστορίας.

Οργάνωση του Στρατού

Το αξιόμαχο των στρατευμάτων δοκιμάζεται κατά τις εκστρατείες, όπου απαιτείται και να μετακινούνται και να μάχονται. Η στρατιά που συγκρότησε ο Αλέξανδρος για την κατάλυση της Περσικής αυτοκρατορίας, υπήρξε μακράν η καλύτερη της εποχής της. Η δύναμη της σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία, κυμαίνονταν μεταξύ 35.000 και 50.000, με το πεζικό και το ιππικό να αποτελούν το μεγαλύτερο τμήμα της. Το 334 π.Χ., κατά την διάβαση του Ελλησπόντου, το Εκστρατευτικό Σώμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου είχε την εξής συγκρότηση:

Αρχιστράτηγος: Ο Βασιλεύς Αλέξανδρος ο Γ΄

Υπαρχηγός: Ο Παρμενίων

Οι επικεφαλής(στρατηγοί) των διαφόρων στρατιωτικών σχηματισμών ήσαν οι Σωματοφύλακες και οι Εταίροι: Νικάνορος, Ηφαιστίωνας, Φιλώτας, Περδίκας, Λυσίμαχος, Πτολεμαίος, Κλείτος, Νέαρχος, Αμύντας, Κρατερός, Αριστόβουλος, Πύθων, Μελέαγρος κ.α.

ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ

Βασιλική Γραμματεία, Βασιλικοί Παίδες [5], Μάντεις, Προσωπικό της Αυλής.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Πρέσβεις και Άγγελοι, Ξένοι Πρόξενoi, Βοηθητικό Προσωπικό.

ΤΟ ΙΠΠΙΚΟ (5.700)

Οι Εταίροι [6] (1.800)

Προέρχονταν από την μακεδονική αριστοκρατία, αλλά και από απλούς πολίτες απολαμβάνοντας της εμπιστοσύνης του Μονάρχου. Ήσαν βαριά οπλισμένοι ιππείς, ιδιαίτερα αποτελεσματικοί στην κατά μέτωπο επίθεση και την διάρρηξη της εχθρικής παρατάξεως. Είχαν στην διάθεση τους τον καλύτερο οπλισμό και τους δυνατότερους ίππους. Έφεραν «δόρυ(ζυστόν), (ξίφος κοπίδα)» και ασπίδα, ενώ φορούσαν κράνος, μπρούτζινο θώρακα και περικνημίδες. Ήσαν οργανωμένοι σε οκτώ ίλες δυνάμεως 200 έως 300 ιπέων. Οι καλύτεροι των εταίρων συγκροτούσαν την Βασιλική Ίλη, με διπλάσιους άνδρες έναντι των λοιπών, την οποία διοικούσε ο ίδιος ο Αλέξανδρος. Η συμβολή των Εταίρων υπήρξε καθοριστική σε όλες τις μάχες.

Το Θεσσαλικό Ιππικό(1.800)

Ήταν οργανωμένο και εξοπλισμένο όπως αυτό των εταίρων. Οι Θεσσαλοί ήσαν οι καλύτεροι ιππείς της Ελλάδος και θεωρούνταν ισάξιοι των εταίρων.

Το Συμμαχικό Ιππικό (2.100)

Αποτελείτο από ιππείς από όλη την Ελλάδα, οι οποίοι σχημάτιζαν μικτές από απόψεως προελεύσεως ίλες, με βάση τον εξοπλισμό που έφεραν(βαριές ή ελαφριές).

ΤΟ ΠΕΖΙΚΟ (32.000)

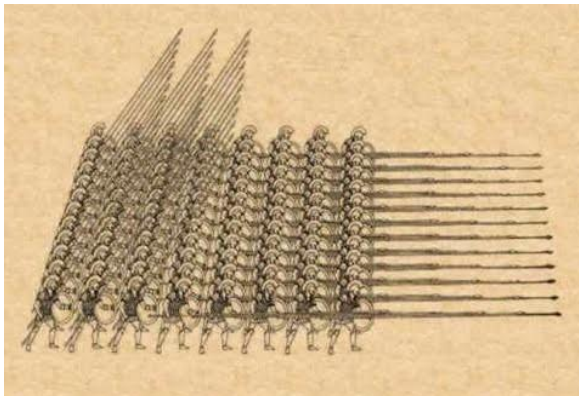
Η Μακεδονική Φάλαγγα (9.000)

Ελεύθεροι Μακεδόνες πολίτες, όλων των επαγγελμάτων, επάνδρωναν το πεζικό, τους οποίους ο Φίλιππος ονόμασε πεζέταιρους σε αντιστοιχία με τους εταίρους του ιππικού.

Ο κύριος σχηματισμός του πεζικού ήταν η φάλαγγα. Βασική μονάδα της φάλαγγος αποτελούσε το σύνταγμα δυνάμεως 256 ανδρών, υπό τον «*Συνταγματάρχη*». Το σύνταγμα παρατάσσονταν σε τετράγωνο 16 X16 φαλαγγιτών. Κάθε στίχος αποτελούσε ένα λόχο. Ο «*Λοχαγός*» τοποθετείτο πρώτος του στίχου, ενώ στο τέλος των 16 ήταν ο υποδιοικητής του λόχου, ονομαζόμενος «*Ουραγός*». Τέσσερα συντάγματα συγκροτούσαν μία Τάξη ή Ταξιαρχία(1024), υπό τον «*Χιλιάρχο ή Ταξίαρχο*». Αναλόγως του αριθμού των τάξεων αυξάνονταν και το μέγεθός της. Την διοίκηση αναλάμβανε κάποιος από τους στρατηγούς ή και ο Αλέξανδρος αυτοπροσώπως. Η φάλαγγα στη μεγαλύτερη δύναμή της έφτασε τους 16.000 στρατιώτες, επιπλέον των 8.000 πελταστών και 4.000 ιπέων για την ασφάλεια των πλευρών και των μετόπισθεν.

Οι στρατιώτες της φάλαγγος έφεραν την «*σάρισα*», μακρύ ακόντιο μήκους 6 μέτρων και βάρους 8 κιλών, κατασκευασμένη από ξύλο κρανιάς και λόγγες σε αμφοτέρα τα άκρα, την οποία κρατούσαν και με τα δύο χέρια. Ο υπόλοιπος εξοπλισμός τους αποτελείτο από κράνος, μικρά ασπίδα, θώρακα και περικνημίδες, όλα μεταλλικά. Οι 5 πρώτοι ζυγοί(γραμμές) κρατούσαν τις σάρισες σε οριζόντια θέση, σχηματίζοντας ένα δάσος από λόγγες, πλήττοντας τον εχθρό από ασφαλή απόσταση, χωρίς να κινδυνεύουν από τα κοντύτερα δόρατα. Οι υπόλοιπες γραμμές έφεραν την κρατούσαν σε κατακόρυφη θέση, ώστε να μπορούν να αλλάζουν κατεύθυνση.

Η φάλαγγα κινούμενη σε ομαλό έδαφος, λόγω του βάθους και των σαρισών ήταν αδύνατο να αντιμετωπισθεί κατά μέτωπο. Οι εχθρικές δυνάμεις στην καλύτερη περίπτωση αδυνατούσαν να προχωρήσουν και στην χειρότερη διαλύονταν. Η φάλαγγα δεν είχε δυνατότητα καταδιώξεως του εχθρού. Το έργο αυτό αναλάμβανε το ιππικό των εταίρων που λειτουργούσε ως «*σφύρα(σφυρί)*» με την φάλαγγα να αποτελεί τον «*άκμονα(αμόνι)*». Τα κύρια μειονεκτήματά της, ήταν τα ακάλυπτα πλευρά, η ανάπτυξή μόνο σε ομαλά εδάφη και η αδυναμία διεξαγωγής αγώνος εκ του συστάδην.



Οι Υπασπιστές (3.000)

Βαριά οπλισμένοι οπλίτες από την Μακεδονία, φέροντες κανονικό ακόντιο (2 μέτρα).

Το Συμμαχικό Πεζικό (7.000)

Βαριά οπλισμένοι οπλίτες από όλη την Ελλάδα.

Οι Πελταστές (7.000)

Οργανωμένοι και εκπαιδευμένοι οπλίτες με ελαφρό οπλισμό και πανοπλία. Έφεραν την ελαφρό θρακική ασπίδα ονομαζόμενη «πέλτη», από όπου προήλθε το όνομά τους.

Οι Ψιλοί (6.000)

Ελαφρώς οπλισμένοι άτακτοι οπλίτες φέροντες ακόντια, τόξα και σφενδόνες, χωρίς να έχουν αμυντικό εξοπλισμό(κράνη, ασπίδες και θώρακες)

ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΜΑΧΗΣ

Το Μηχανικό Μάχης

Το μηχανικό του Αλεξάνδρου είχε την δυνατότητα ζεύξεως υδάτινων κωλυμάτων, διανοίξεως οδών και κατασκευής πρωτότυπων πολιορκητικών πύργων και μηχανημάτων. Ο Θεσσαλός μηχανικός Διάδης ο Πελλαίος, γνωστός και ως “Πολιορκητής”, επινόησε πλήθος μηχανών για την κατάληψη των οχυρωμένων πόλεων[7].

Μεταφορικά Μέσα

Υποζύγια, άμαξες, σκευοφόροι.

Διαβιβάσεις

Ταχυδρόμοι(έφιπποι και πεζοί) και μέσα αποστολής σημάτων(σημαίες, ανακλαστήρες, φωτιές).

Τοπογραφική Υπηρεσία.

Χαρτογράφοι, τοπογράφοι, βηματιστές(μετρούσαν τις αποστάσεις) κ.α

Υγειονομική Υπηρεσία

Ονομάζονταν «*Βασιλική Θεραπεία*» και την απάρτιζαν οι ιατροί: Δράκων, Κριτόβουλος, Κριτόδημος, Γλαυκίας, και Ιπποκράτης (εγγονός του μεγάλου Έλληνα ιατρού).

Οικονομική Υπηρεσία

Επιμελητεία

ΝΑΥΤΙΚΟ

160 Πολεμικά πλοία υπό τον Νέαρχο.

Το στράτευμα συνόδευαν επίσης επιστήμονες , όλων των ειδικοτήτων και καλλιτέχνες. Όλο το προσωπικό ήταν αμειβόμενο με τους Εταίρους να έχουν τις υψηλότερες αποδοχές[8].

Ένας και Μοναδικός

Ο Αλέξανδρος υπήρξε το αποτέλεσμα μίας σειράς ευτυχών ιστορικών συγκυριών. Ο χαρισματικός, ιδιοφυής και ταλαντούχος διάδοχος του μακεδονικού θρόνου έτυχε της καλύτερης εκπαίδευσης και διαπαιδαγωγήσεως. Εκμεταλλεύτηκε την ευκαιρία ως βασιλεύς, σε ηλικία είκοσι χρονών, να εφαρμόσει τις καινοτόμες ιδέες του. Παραμέρισε τους συμφεροντολόγους και τους κόλακες, οι οποίοι δεν διαθέτουν το σθένος να αναγνωρίσουν την υπεροχή των άλλων και διαχρονικά θέτουν εμπόδια σε οτιδήποτε δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να κατανοήσουν. Δεκαοκτώ ετών, σε ηλικία σημερινών πρωτοετών μαθητών των στρατιωτικών σχολών, ηγήθηκε με επιτυχία του ιππικού των εταίρων στην μάχη της Χαιρωνείας(338 π.Χ), διαλύοντας τον Ιερό Λόχο των Θηβαίων.

Ο πολλαπλασιαστής ισχύος του εκστρατευτικού σώματος ήταν η ψυχή, η καρδιά και το πνεύμα του Αλέξανδρου. Αναδείχθηκε ο μέγιστος στρατηλάτης της παγκοσμίου ιστορίας με την απaráμιλλη στρατηγική του ευφυΐα, την ικανότητα αντιλήψεως της εξελίξεως της μάχης, την ταχεία λήψη αποφάσεων και την αδιαμφισβήτητη γενναιότητά του. Το 334 π.Χ, στην μάχη του Γρανικού ποταμού, νίκησε τους Πέρσες για πρώτη φορά, σε ηλικία σημερινού ανθυπολοχαγού(22 χρονών). Πάρα την ύπαρξη υδάτινου κωλύματος, αιφνιδίασε τον εχθρό διασχίζοντας τον ποταμό πλαγίως, και επιτέθηκε προς το αποδυναμωμένο περσικό κέντρο. Στην πιο κρίσιμη στιγμή της συρράξεως πέτυχε τοπική υπεροχή, δημιουργώντας το πρώτο προγεφύρωμα στην εχθρική όχθη, μαχόμενος σαν ομηρικός ήρωας.

Η προσωπικότητα του Αλεξάνδρου δεν είναι δυνατόν να γίνει κατανοητή από τους απλούς ανθρώπους, γιατί υπήρξε ξεχωριστός. Το μέγεθος των επιτευγμάτων του ξεφεύγουν της ανθρώπινης διάνοιας και τα όποια μελανά σημεία του αποτελούν παρανυχίδα των πεπραγμένων του[9]. Κατά την εκστρατεία του δεν

παρέκκλινε ποτέ του κυρίου αντικειμενικού σκοπού, χωρίς να αγνοήσει όλες εκείνες τις βασανιστικές λεπτομέρειες, που συντελούν στην κατάκτηση της νίκης. Σκεφτόταν ως βασιλιάς, ενεργούσε ως στρατηγός και πολεμούσε ως απλός στρατιώτης. Ο συνδυασμός αυτός δεν υπήρξε σε κανένα από τους λοιπούς μεγάλους της ιστορίας. Ήταν ατρόμητος, λιτοδίαιτος, ανιδιοτελής και γενναιόδωρος προς τους φίλους του. Εφάρμοζε πλήρως την αξιολόγηση και αναγνώριζε την αριστεία. Διοικούσε πάντοτε δια του παραδείγματος κερδίζοντας την ψυχή των στρατιωτών του, οι οποίοι τού έδωσαν τα πάντα. Κατά την διάρκεια της δεκαετούς εκστρατείας του, διάνυσε συνολικά 40.000 χιλιόμετρα, φροντίζοντας συγχρόνως για την συνεχή υποστήριξη του στρατεύματος σε εφόδια και υλικά. Για τους επαγγελματίες στρατιωτικούς η εκστρατεία του θεωρείται πρότυπο σχεδιασμού και εκτελέσεως. Εξέχοντες ηγέτες της ιστορίας, όπως ο Ιούλιος Καίσαρ, ο Αννίβας, ο Ναπολέων Βοναπάρτης κ.α. τον θεωρούσαν ως το απόλυτο ίνδαλμά τους.

Στις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, όλοι κινούνται εφ' ενός ζυγού, χωρίς την δυνατότητα προωθήσεως ατόμων με ξεχωριστά προσόντα. Εάν συνέβαινε αυτό, πιθανόν να ανακαλύπταμε αιφνιδίως πλήθος ταλαντούχων. Στην Ελλάδα η μικρότερη ηλικία να προαχθείς σε στρατηγό είναι τα 55 χρόνια, όταν για την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης δεν υπάρχει ηλικιακό όριο. Θα μπορούσαμε ωστόσο να θεσπίσουμε ενιαία, αντικειμενικά και δεσμευτικά κριτήρια, για την επιλογή των καλύτερων. Στην Σχολή Αξιωματικών των ΗΠΑ (West Point), αποφοιτά το 85% των εισερχομένων, ενώ το 15% των νεοσυλλέκτων αποτυγχάνουν να ολοκληρώσουν την βασική στρατιωτική εκπαίδευση[10].



Το Όραμα

Ο Αλέξανδρος έθεσε ως σκοπό της ζωής του να καταλύσει το περσικό κράτος και να δημιουργήσει την δική του αυτοκρατορία. Όταν πέρασε τον Ελλήσποντο, διέθετε 60 τάλαντα για την εκστρατεία και είχε ένα δημόσιο χρέος 1.200 ταλάντων. Τότε μοίρασε όλα τα υπάρχοντά του στους στρατηγούς του. Όταν ο Περδίκκας τον ρώτησε: «*Εσύ τι θὰ κρατήσεις για τὸν ἑαυτὸν σου;*» «*Τὴν ἐλπίδα, μόνο τὴν ἐλπίδα*», του αποκρίθηκε. Ο Αλέξανδρος θέλησε να δείξει ότι απαλλαγμένος από τα επίγεια ήταν έτοιμος να αναμετρηθεί με το πεπρωμένο του. Ακολούθησε τον δύσκολο δρόμο που τον οδήγησε στην αθανασία. Είχε όραμα και αδάμαστη

θέληση. Ο αντίπαλός του Δαρείος, ήταν ηγεμόνας αλλά όχι στρατιώτης. Μετά την ήττα του στην μάχη της Ισσού[11] του προσέφερε, 20.000 τάλαντα, το μέχρι τον Ευφράτη ποταμό βασίλειό του (επί της ουσίας την μισή αυτοκρατορία) και την υπογραφή συνθήκης φιλίας και συμμαχίας. Προς επικύρωση των παραπάνω τού πρότεινε να νυμφευθεί την θυγατέρα του Στάτειρα. Η απάντηση του Αλέξανδρου υπήρξε ενδεικτική του πως αισθανόταν: «Όσα μου προσφέρεις μπορώ να τα πάρω και μόνος μου, παραδώσου και θα σου φερθώ με φιλανθρωπία» [12].

Το Σαράκι της Φυλής

Την μοναδική ιστορική εκείνη στιγμή που ο Αλέξανδρος προσπαθούσε να καταστήσει την Ελλάδα παγκόσμια δύναμη, η Αθήνα, η Σπάρτη και η Θήβα απέστειλαν πρέσβεις[13] προς τον Δαρείο, «για να τους βοηθήσει να απαλλαγούν από την μακεδονική τυραννία». Ο Αλέξανδρος τους συνέλαβε, αλλά τελικά τους άφησε ελεύθερους. Οι Θηβαίοι είχαν λόγους να μισούν τον Αλέξανδρο, λόγω της καταστροφής εκ θεμελίων της πόλεως των και της εκτελέσεως πολλών συμπατριωτών τους. Οι Σπαρτιάτες επίσης δεν συμμετείχαν στην συμμαχία και δεν αναγνώριζαν την ηγεμονία των Μακεδόνων. Τι δικαιολογία είχαν οι Αθηναίοι που δεν τους είχε βλάψει και συμμετείχαν στην εκστρατεία με 20 πλοία και 700 στρατιώτες; Διαχρονικά πολλοί από εμάς έχουμε δείξει ότι δυστυχούμε από τις επιτυχίες των ομοεθνών μας, αποτέλεσμα του ιδιόμορφου αυτοκαταστροφικού «εγώ μας». Εμείς και μόνο εμείς είμαστε οι υπεύθυνοι της μοίρας μας.

Η Ελληνική Αυτοκρατορία

Ο Αλέξανδρος προσπάθησε να επιτύχει την ειρηνική συνύπαρξη λαών με διαφορετικούς πολιτισμούς, θρησκείες και γλώσσες. Στην απέραντη αυτοκρατορία του μεταλαμπαδέυσε τον ελληνικό πολιτισμό. Επέβαλε την χρήση της ελληνικής γλώσσας και συγκεκριμένα της αττικής διαλέκτου. Ο ίδιος μιλούσε μόνο ελληνικά. Το όραμά του ήταν η δημιουργία ενός οικουμενικού κράτους, βασισμένο στην ελληνική παιδεία. Έδωσε στον ελληνικό πολιτισμό την ευκαιρία να γίνει παγκοσμίως γνωστός και να αποτελέσει το θεμέλιο του ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Η Αναγνώριση

Σε έρευνα ελληνικού τηλεοπτικού σταθμού το 2009, ο Αλέξανδρος ανακηρύχθηκε ως ο διασημότερος Έλληνας όλων των εποχών. Το 2010, σε αντίστοιχη έρευνα του MIT «Massachusetts Institute of Technology (Τεχνολογικό Ινστιτούτο Μασαχουσέτης)» των ΗΠΑ, για τους διασημότερους ανθρώπους του κόσμου των τελευταίων 6.000 χρόνων, κατετάγη 5^{ος} μετά τους Αριστοτέλη, Πλάτωνα, Ιησού Χριστό και Σωκράτη. Το Απρίλιο του 2019, στο Δήμο Αθηναίων τοποθετήθηκε έφιππος αδριάντας του Αλεξάνδρου στην συμβολή των οδών Βασιλίσσης Αμαλίας και Βασιλίσσης Όλγας. Για την προσφορά του στον ελληνισμό θα πρέπει να του αφιερωθεί μεγαλοπρεπές μνημείο μεγάλων διαστάσεων και όχι ένα απλό άγαλμα. Το πέρασμα του Αλεξάνδρου από την ζωή

είχε χαρακτηριστικά φυσικού φαινομένου. Οδήγησε την ιστορία προς την κατεύθυνση που εκείνος επέλεξε. Αποτελεί αιώνια δόξα της Ελλάδος και θα ξεχαστεί μόνο, όταν θα εκλείψει το ανθρώπινο είδος από την γη.

[1] Επί δέκα ημέρες υπέφερε από υψηλό πυρετό. Ο θάνατός του πιθανόν να προήλθε από πυρετικό νόσημα (ενδεχομένως τύφο), χωρίς να μπορεί αποκλεισθεί η δηλητηρίαση, ή κάποιο άλλο αίτιο.

[2] Φίλιππος Β΄ ο Μακεδών (382-336 π.Χ), Βασιλεύς της Μακεδονίας διαδέχθηκε τον πατέρα Αμύντα Γ΄ στο θρόνο της Μακεδονίας το 356 και βασίλευσε μέχρι το 336 π.Χ. Μητέρα του Αλέξανδρου ήταν η Ολυμπιάδα, μία από τις συζύγους του Φιλίππου, πριγκίπισσα των Μολοσσών της Ηπείρου, θυγατέρα του Βασιλέως Νεοπτολέμου Β΄.

[3] Η συνολική έκταση της αυτοκρατορίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου κατελάμβανε έκταση 5.200.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων και περιελάμβανε μέρος ή και ολόκληρη την έκταση από 26 σημερινές χώρες: Ελλάδα, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Τουρκία, Κύπρος, Αίγυπτος, Αφγανιστάν, Ιράκ, Ιράν, Ισραήλ, Ινδία(μέρος), Ιορδανία, Καζακιστάν, Κουβέιτ, Κιργιστάν, Λίβανος, Ουζμπεκιστάν, Πακιστάν, Σαουδική Αραβία, Τατζικιστάν και Τουρκμενιστάν.

[4] Αριστοτέλης(Στάγειρα Χαλκιδικής, 384 π.Χ- Χαλκίδα 322 π.Χ). μαζί με τον Πλάτωνα θεωρούνται οι μέγιστοι των Ελλήνων φιλοσόφων.

[5] Οι βασιλικοί παίδες ήσαν τα παιδιά των Αξιωματικών και των ευγενών από την ηλικία των 14 χρονών, μέχρι της ενηλικιώσεως των, κατατάσσονταν στην ακολουθία του Βασιλέως.

[6] Η λέξη εταίρος ετυμολογικά σημαίνει τον πλησίον, παραπέμποντας σε εκείνους που βρίσκονται κοντά στον Βασιλέα.

[7] Τον Ιούλιο του 332 π.Χ., ο Μέγας Αλέξανδρος άλωσε την πόλη της Τύρου, στις ακτές του Νοτίου Λιβάνου, μετά από εξάμηνη πολιορκία. Η απέραντη θαλάσσια τάφος που περιέβαλλε την πόλη, αποτελούσε το ισχυρότερο εμπόδιο για την κατάληψη της. Ο Αλέξανδρος το υπερέβη, μετατρέποντας την νήσο σε χερσόνησο, με την κατασκευή προχώματος, με το οποίο ένωσε την ακτή με την πόλη. Η κατασκευή του μόλου ανατέθηκε στον Θεσσαλό μηχανικό Διάδη, ο οποίος πέρα των τεχνικών δυσκολιών λόγω των ισχυρών ανέμων, των θαλασσιών ρευμάτων και του μεγάλου βάθους, αντιμετώπιζε τις καταδρομικές ενέργειες του εχθρού κατά τις οποίες κατέστρεφε τα μηχανήματα και τα μεταφορικά μέσα. Όταν η επιχωμάτωση πλησίασε τα τείχη, ο Αλέξανδρος διέταξε την κατασκευή τροχήλατων ξύλινων πολιορκητικών πύργων ύψους 50 μέτρων, είκοσι ορόφων, των μεγαλύτερων που είχαν κατασκευαστεί μέχρι τότε. Κατά την τελευταία φάση χρησιμοποιήθηκαν

εκατέρωθεν κάθε είδους καταπέλτες και μέσα (άρπαγες, ποικιλία κριών, φλογοφόρα βλήματα).

[8] Ο μισθός του εταίρου ανερχόταν σε 300 δραχμές, οι οποίες αντιστοιχούν σε 1700 σημερινά Ευρώ, ενώ οι πεζοί ελάμβαναν 600 σημερινά ΕΥΡΩ.

[9] Η δολοφονία του Κλείτου που του έσωσε την ζωή στην μάχη του Γρανικού ποταμού. Η εκτέλεση του Παρμενίωνα και του υιού του Φιλώτα άνευ δίκης.

[10] Ιστοσελίδα στρατού ΗΠΑ.

[11] Στην μάχη της Ισού (333 π.Χ), κοντά στις Κιλικίες Πύλες, ο Αλέξανδρος κατέγραψε την δεύτερη νίκη του επί του του Δαρείου του Γ'. Μετά την μάχη αιχμαλώτισε την οικογένεια του Δαρείου και παρά την προτροπή των στρατηγών του, αρνήθηκε να «απολαύσει» τις όμορφες θυγατέρες του, λέγοντας: «*Αισχρόν ημάς άνδρας νικήσαντας, υπο γυναικών ηττηθήναι* (είναι αίσχος(ντροπή) σε μας που νικήσαμε τους άνδρες, να νικηθούμε από τις γυναίκες τους)».

[12] Όταν ο Παρμενίωνας του είπε ότι θα είχε αποδεχθεί την προσφορά, εάν ήταν ο Αλέξανδρος, εκείνος του απάντησε, «*Κάγὼ νῆ Δία εἰ Παρμενίων (Καί ἐγὼ μὰ τὸν Δία ἐάν ἤμουν ὁ Παρμενίων)*». Πλούταρχος Βίοι Παράλληλοι (Αλέξανδρος-Καίσαρ 29.9).

[13] Ήταν τέσσερεις: ο Σπαρτιάτης Ευθυκλής, ο Αθηναίος Ιφικράτης (υιός του φημισμένου στρατηγού) και οι Θηβαίοι Θεσσαλίσκος και ο Διονυσόδωρος ο Ολυμπιονίκης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ**, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε., Αθήνα 1977
2. **The Army of Alexander the Great**, Osprey Publishing Ltd 1984
3. **Alexander the Great and the logistics of the Macedonian Army**, Donald W. Angels, University of the California Press, 1978.
4. **Alexander**, Theodore Ayrault Dodge, De Capo Press, 1890.
5. **Αλεξάνδρου Ανάβασις**, βιβλία I & II, Αρριανός, Διεύθυνσις Εκπαιδεύσεως Στρατού, Αθήνα 1978.
6. **Μέγας Αλέξανδρος**, William Woodthorpe Tarn, Cambridge University Press 1948, ΣΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟ, 2009.
7. **Βίοι Παράλληλοι, Μέγας Αλέξανδρος, Ιούλιος Καίσαρ**, Πλούταρχος, Διεύθυνσις Εκπαιδεύσεως Στρατού, Αθήνα 1967.